

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. III. In quibus rebus sive actionibus consistat essentia Sacrificii novæ
legis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

necesse est Christum saepius pati, & sic offerre pretium condignum pro novis peccatis: cum una oblatio corporis sui in cruce fuerit pretium abundantissimum pro expiatione omnium, etiam futurorum, delictorum: sed opus est Sacrificio applicatorio istius pretii Sacramentis &c. sicut in Novatores necessariam ad hoc dicunt fidem suam specialem: debentque media illiusmodi repetitis peccatis denuo applicari.

Hinc patet subsistere argumentum Apostoli ad Hebr. 10. argumentis insufficientiam veterum Sacrificiorum, quae jugiter pro peccatis etiam iisdem expiandis offerebantur, ea scilicet non suffecisse instar lytri seu pretii pro peccatis, prout contendebant Judaei, componentes, immo praeripientes Moysen & Aaronem Christo, sacrificiaque sua tamquam deletiva peccatorum & justificativa, Sacrificio Christi. Alioquin (inquit) cessasset offerri, ideo quod nullam haberent conscientiam peccati cultores semel mundati. Quod tamen non obstat efficaciae medicum in nova Lege terribilium, sive Sacrificii incruentii, sive Sacramentorum, sive bonorum operum, quorum omnium tota vis pendet a Sacrificio Crucis. Ut proinde omnia induant rationem unius. Et signanter Sacrificium incruentum semper offertur ac repetitur tamquam unum cum cruento, cuius est commemorativum & applicativum, ac in quo idem numero Christus offertur & offert. Neque nova aut improvisa est haec obiectio Haereticorum, sed eam sibi movent, & solent conantur diluere omnes fere Orthodoxi Commentatores, signanter Chrysostronus, magno argumento veritatis semper creditur in Ecclesia de altaris Sacrificio.

Obijcitur IV. Eucharistia est Sacramentum, ergo non Sacrificium. Resp. Neg. Conf. possunt enim illa coincidere in eadem rem, ut sit Sacramentum, quatenus est signum efficac gratiae; Sacrificium, quatenus offertur Deo. Quamvis cum Sacrificium proprie consistat in actione, non tam Eucharistia, quam illius collectio sit Sacrificium.

Obijcitur V. Eucharistia est testamentum, ergo non Sacrificium: nam testamento Deus aliquid largitur; Sacrificio autem nos Deo aliquid offerimus. Resp. Neg. Conf. quia nec repugnat, ut quod Deo offerimus, ab ipso receptorum, juxta illud 1. Paralip. 29. Tuae sunt omnia, & quae de manu tua accepimus, dedimus tibi.

Obijcitur VI. Si Christus obtulerit Sacrificium Eucharisticum in ultima coena, fuisse illud infiniti valoris & sufficientissimum ad deletionem omnium peccatorum generis humani: ergo frustra fuisse Sacrificium crucis. Resp. Neg. Conf. quia etsi fuerit infiniti valoris, uti & quavis alia actio Christi, non tamen ex pacto inter Christum & Deum

tolit necessitatem Sacrificii crucis. Mito genus humanum non erat redimendum, nisi per Sacrificium crucis; quod non erat frustraneum.

Pro fine quaestionis nota, vocabulum Missa (quo exprimi solet Sacrificium novae Legis) esse in Ecclesia Latina, uti usitatissimum, sic & antiquissimum, ut patet ex vetustissimis Conciliis Romano sub Sylvestro, Romano sub Carthaginiensi II. & IV. & Patribus, Ambrosio, Gregorio & aliis passim. Et quidem putant nonnulli esse hebraicum designans oblationem voluntariam. Quod refutat Bellarm. l. 3. de Missa c. 1. melius censens esse vocem Latinam a Latinis primo usurpata, sive ob hoc quod oblatio & preces in Sacrificio ad Deum mittantur, sive potius a missione seu dispensatione populi, ut Missa sit idem quod missio, sicut apud Veteres collecta & collectio, aut sicut peccati remissa & remissio. Quo modo Cassianus l. 3. de Canonico orationum & psalmodum modo c. 7. dimissionem congregationis vocat Missam congregationis. Eodemque sensu in fine Sacri dicit Sacerdos, Ite, Missa est, id est, dimissio est. Et Carthaginiense IV. c. 84. jubet omnes ab Episcopo admitti ad Ecclesiam usque ad missam, id est, dimissionem, Catechumenorum. Et Augustinus serm. 237. de temp. inquit: Ecce post Sermonem fit Missa, id est, dimissio, Catechumenis. Manebunt fideles &c.

Hinc factum est ut totum ipsum divinum officium, complectens consecrationem Eucharistiae, ceteraque ipsam antecedentia & consequentia appelletur nomine Missae. Estque haec usurpatio frequentissima apud omnes posteriores, immo etiam apud Gregorium, Leonem, Felicem IV. Concilium Agathense, & Concilium Aurelianense, ut refert Bellarm. sup.

Missam vero pars hujus officii anterior, cui interesse poterant Catechumeni, scilicet usque ad Offertorium, appellatur in Concilio Valentino c. 21. Missa Catechumenorum, quorum tunc fiebat dimissio. Sequens autem pars divini officii proprie dicitur Missa fidelium, teste Alcuino de off. Eccles. c. de Celebr. Missae. De qua Ambrosius l. 5. Ep. 33. Ego mansi in munere, Missam facere ceppi, orare in oblatione.

QUESTIO III.

In quibus rebus sive actionibus consistat essentia Sacrificii novae Legis?

Nota nomine Sacrificii proprie intelligi ipsam etiam actionem sacrificandam. Frequenter tamen sumitur pro ipsa re quae sacrificatur, sive pro victima ipsius Sacrificii. Sic Tridentinum sess. 22. in proemio Eucharistiam vocat verum & singulare Sacrificium. Et Augustinus 22. de Civit. c. 10. postquam dixisset: Vni Deo Martyrum & nostro Sacrificium

Missa est
vox Latina
primo usur-
pata ut sit
idem quod
missio seu
dimissio, po-
tius scilicet.
27.
Quo sensu
dicit Sacer-
dos, Ite,
missa est.
Et olim fie-
bat missa
seu dimissio
Catechume-
nis.
Nunc, & se-
pe apud Ve-
teres signifi-
cat totum
officium in
quo peragi-
tur Sacri-
ficiam.
Cujus pars
prior usque
ad Offerto-
rium Missa
Catechume-
norum po-
terior dei-
tur Missa
Fidelium.
28.
Sacrificium
proprie a-
ctionem sa-
crificandi,
interdum
ipsam rem

*sacrifican-
dam deno-
tat.*

*Sacrificium immolamus; paulò post subdit: Ip-
sum verò Sacrificium id est, victima quæ offer-
tur, corpus est Christi.*

29.
*In Missa
Sacrificatur
proprie &
principali-
ter Corpus
& Sanguis
Christi, seu
ipse Chris-
tus.*

DICO I. Res, quæ propriè & principa-
liter in Missa sacrificatur, est Corpus &
Sanguis Christi, sive ipse Christus. Est de
fide ex Tridentino sess. 22. can. 2. ubi definit
Christum instituisse, ut Sacerdotes offerrent
Corpus & Sanguinem suum. Et cap. 1. docet
Christum in Cena novissima Corpus & Sangui-
nem suum Deo Patri obtulisse, & c. 2. docet, quòd
sit una eademque hostia idemque nunc offerens, qui
seipsum tunc in cruce obtulit. solà offerendi ratione
diversa. Item Christum in mysterio Missæ
inveniente immolari. Idem significat Andreas
Apostolus dicens: Ego immaculatum Agnum in
altari offero. & alii Patres. Unde sicut non
tantum Corpus vel Sanguis Christi, sed
etiam ipse Christus est victima in cruce ob-
lata, ita quoque est victima Sacrificii Mis-
sæ. Quamquam enim sub singulis specie-
bus non sit totus ex vi verborum, est tamen
totus (quod sufficit) per concomitantiam,
etiam vi consecrationis. Nisi quis cum *Aver-
sa* q. 11. sect. 3. dicere malit, Christum reali-
ter totum immolari, uti totus realiter pen-
nitur: formaliter autem ex vi verborum sub
specie panis Corpus, sub specie vini Sangui-
nem immolari.

30.
*Secundariò
panis & vi-
num.*

Dixi, quæ principaliter sacrificatur: nam pa-
nis & vinum etiam aliquàlter spectant ad
Sacrificium Missæ, tamquam materia ex
qua seu terminus à quo, & verè immutan-
tur in honorem Dei, quàmvis eorum de-
structione non ita intendat Deus hono-
rari, sicut novæ ac sanctioris hostiæ produ-
ctione. Unde etiam subinde dicuntur in Sac-
rificio offerri, sacrificari &c. prout loqui-
tur Ecclesia in Officio venerabilis Sacra-
menti, *Ambrosius in Oratione preparatoria ad Mis-
sam, Irenæus, Cyprianus, & alii Patres*: quid
ni propriè intelligendi? Immutantur enim
substantia panis & vini destructione factà à
ministro legitimo in protectionem summi
dominii Dei.

Dices: In cruce non fuit panis aut vi-
num hostia minùs principalis; ergo nec mo-
dò: cum hostia sit utrobique eadem secun-
dum Tridentinum. Resp. Concilium loqui-
tur manifestè de identitate hostiæ principa-
lis. Nam etiam docet ad nostrum Sacrifi-
cium spectare symbola sensibilia seu spe-
cies, quæ non spectabant ad Sacrificium
erectum.

31.
*Quorum
destructio
simul cum
Christi posi-
tione sub
speciebus
efficit uni-
cum, non
duplex Sa-
crificium.*

Panis porrò & vini, velut terminorum
præsuppositorum, destructio, conficit cum
consecratione corporis & sanguinis Domi-
ni, non duplex Sacrificium (quàmvis ita
loquatur *Ruardus art. 16. contra Lutherum*) sed
unicum, ut loquuntur Doctores communiter,
& loquitur Ecclesia in *Orat. Secreta Dom. 7. post Pentec.* Qui legalium differentiam hostiarum,
unius Sacrificii perfectione sanxisti. Similiter lo-
quuntur SS. Patres, & satis apertè insinuat

Tridentinum sess. 22. in proœmio. Ratio est, quia
eàdem actione consecrativà, quæ destruitur
panis & vinum, ponitur Christus. Deinde
ubi unum est propter aliud, tantum est u-
num.

Præterea species panis & vini sunt me-
dium sub quo fit Sacrificium: non enim
Christus ut existens in propria specie, sed
ut existens sub speciebus sacramentalibus,
est res in hoc Sacrificio oblata, sicut car-
nis etiam est Sacramentum, sitque per il-
las sufficienter victima sensibilibus. Unde nul-
la actio Sacrificii versatur circa Christum
ut in propria specie existentem, sed quatenus
existit sub speciebus sacramentalibus.
Idem colligitur ex Tridentino supra c. 1. do-
cente Christum in novissima cena Corpus & Sangui-
nem suum Deo Patri obtulisse, ut dilectæ sponsæ
sue Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit,
relinqueret Sacrificium. Item Christum novum
instituisse pascha se ipsum ab Ecclesia per Sacerdotes
sub signis visibilibus immolandum.

Immo non malè dici videtur, ipsas spe-
cies sensibiles esse quoque partem quàm-
dam ipsius victimæ seu hostiæ; ut *scilicet*
loquuntur. Et colligitur ex *caus. Hoc est*
*Consecr. d. 2. Hoc est quod dicimus, Sacrificium Ec-
clesiæ duobus constare, visibili Elementorum specie,
& invisibili Christi carne & sanguine.* Deinde
victima debet esse sensibilis; ergo quod
sensibilem facit, est pars. Sed hoc non con-
vincit: nam colores & accidentia sensibilia
faciebant in cruce Christum sensibilem, &
tamen non erant pars victimæ. Tertio im-
mutantur à ministro legitimo, quatenus ab-
strahuntur à subjecto proprio, & transiunt
ad novam substantiam. Quarto Eucharistia
dicitur Sacrificium, utique tamquam res
oblata seu victima: ad Eucharistiam autem
spectant species tamquam pars. Quinto vic-
tima hujus Sacrificii cedit in cibum; co-
dit autem in cibum quæ Sacramentum,
adeoque quæ includit species.

DICO II. Certum est non omnes actio-
nes, quæ in Missa exercantur, pertinere ad
substantiam Sacrificii: plurimæ enim so-
lum sunt accidentales ceremoniæ ab Eccle-
sia institutæ. Quod specialiter cum Docto-
ribus communiter est dicendum de oblatio-
ne verbali sub offertorio, item de oblatione
quæ sequitur consecrationem, similiter de
fractione hostiæ ejusque mixtione cum san-
guine: quàmvis de omnibus aut singulis
Nonnulli fuerint opinati, eas pertinere ad
essentiam Sacrificii. Sed absque apparenti
fundamento: cum eas solum instituerit Ec-
clesia, nec in principio ejusdem omnes fue-
rint adhibitæ; neque etiam legantur esse ad-
hibitæ ab ipso Christo: exceptâ fractione,
quam solum adhibuit materialiter, idque
juxta multos ante consecrationem, ut vide-
licet Apostolis fieret distributio. Unde si
omittantur, adhuc Sacrificium est perfe-
ctum; neque necesse est illas supplere. Et
hinc

hinc dum una vel utraque species est reconsecranda, non necessario praemittitur oblatio verbalis, neque etiam juxta praescriptum Rubricarum necessario postponitur, sed facta consecratione, omissis ceteris actionibus, species consecratae sumuntur. Sicut etiam omittitur fractio hostiae ex praescripto Rubricarum, si antea in calicem ceciderit. Quare nequidem dici debent de Sacrificii integritate (quamvis nonnulli sic loquantur) potius quam aliae caeremoniae Missae. Etsi pertineant ad Missae integritatem, prout ipsa censetur aggregatum ex omnibus, quae solent a Sacerdote exerceri: sic autem pertinet quoque ad illius integritatem lectio Epistolae vel Evangelii.

Dices: Sacrificium consistit in oblatione: ergo oblatio verbalis, saltem subsequens consecrationem, est de essentia hujus Sacrificii Resp. Neg. Conf. quia ipsa consecratio est oblatio, hoc est, actio Deo exhibita ea intentione, ut denotetur esse supremus Dominus. Sicut absque oblatione verbali machatio animalium, facta a Sacerdote juxta praescriptum veteris Legis, erat oblatio realis sufficiens ad rationem Sacrificii.

Est etiam extra controversiam, quod distributio Eucharistiae, quae fit Laicis, non sit de ratione hujus Sacrificii: hoc enim sine illa rite peragi definit Tridentinum sess. 22. c. 6. & can. 8. contra Haereticos, qui hoc maxime nomine oderunt Missas privatas, quod in eis solus Sacerdos communicet.

Has tamen velut licitas approbat Ecclesia & Tridentinum supra c. 6. Si quidem (ait Concilium) illa quoque Missae verò communes censebunt, pariter quod in eis populus spiritualiter communicet: partim verò quod a publico Ecclesiae ministro non pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus qui ad corpus Christi pertinent, celebrentur. Praeterea nullum apparet vestigium divini praeccepti, quo vel omnes, vel aliqui adstantes obligarentur ad participandum de hostia Sacrificii Missae. Nullum etiam extat hac de re praecceptum Ecclesiae, ut ex ejusdem praxi ac declaratione constat. Neque obstant quidam Canones, quibus praecipitur, ut communicent, qui Missae interfuerint. Nam inde non sequeretur Missas aliter celebratas esse illicitas; sed ad summum, peccare eos, qui nolentes communicare Sacrificio interfuerint. Deinde Canones isti hodie vim non habent. Immo jam olim Fabianus Papa Epist. 3. & refertur c. Etsi non 16. de Consecr. d. 2. tradidit, ut fideles saltem in anno communicent, aperte supponens eos non obligari quotidie, aut quoties interfuerint Sacrificio Missae, communicare. Neque etiam unquam videtur fuisse stricta obligatio communicandi singulis diebus, aut in singulis Missis. Adde, aliquos Canones peculiariter agere de Clero assistente Sacerdoti in Missa solemnibus: qui tamen nequidem eatenus sunt in usu.

Heripex Sum. Theol. Pars IV.

Optat nihilominus Tridentinum supra ut in singulis Missis fideles adstantes sacramentaliter communicent, aliqui saltem. Estque idem consonum fini saltem secundario Sacrificii, nec non nostrae Liturgiae, in qua pluraliter dicit Sacerdos: *Vi quotquot ex hac altaris participatione Sacrosanctum Filii Corpus & Sanguinem sumperimus.* Quod videtur institutum, quando frequentior erat participatio adstantium de Sacrificio; & nunc etiam retinetur, tum ob spiritum de Sacrificio participationem: tum quia ratio ista adhuc retinet veritatem ex hypothese, ut si qui sint communicaturi, id praestent cum augmento caelestis gratiae & benedictionis. Hodie tamen ob commoditatem valde frequenter datur Communio adstantibus & communicare volentibus ex formulis praecsecratis. Per quod non fiunt quidem sacramentaliter participes praesentis Sacrificii, sed potius praeteriti, sub quo formulae istae fuerant consecratae. Cui consonat illud Apostoli 1. ad Cor. 10. *Nonne qui edunt hostias, participes sunt altaris?* Et consequenter ipsius Sacrificii quod in altari oblatum est. Unde Estius ibid. ait: *Discimus ex hac Apostoli sententia, similiter omnes eos, quibus communicatur corpus Domini, etiam extra locum & tempus Sacrificii, prout in Ecclesia fieri consuevit, ipsius Sacrificii, quo illud oblatum est, fructum participare: quandoquidem & in veteri Lege extra tempus & locum Sacrificii de immolatis ebeatur, idque cum effectu sanctificationis legalis.*

Solum ergo remanet duplex actio, quae fit a Sacerdote circa Eucharistiam, scilicet consecratio & sumptio sacerdotalis: de quibus dubitari potest, an in utraque, an verò in alterutra solum consistat substantia Sacrificii.

Dico III. Sumptio Eucharistiae non videtur pertinere ad essentiam Sacrificii. Ita communius Doctores contra Bellarminum & alios. Colligitur ex Toletano XII. (& refertur c. Relatum de Consecr. dist. 2.) ubi graviter reprehenduntur Sacerdotes, qui non communicabant toties quoties sacrificabant: *quasi non sit (ait Concilium) toties illi Sacrificio participandum, quoties corporis & sanguinis immolatio facta consistit.* Ubi distinguitur sumptio sive participatio Sacrificii ab ipso Sacrificio & immolatione. Quod etiam fit in Oratione secreta Festi Epiphaniae, ubi habetur: *Declaretur, immolatur & sumitur Jesus Christus &c.*

Ex quo defumitur ratio Conclusionis: quia manducatio solum est quaedam participatio altaris seu Sacrificii jam peracti, populo & Sacerdoti communi; neque fit in persona Christi, uti Sacrificium fieri debet, sed in ipsius manducantis utilitatem, etiam ad honorem Dei. Confirmatur: nam quod manducatio pertineret ad essentiam Sacrificii, potissimum foret ideo, quod per illam fiat immutatio circa hostiam: quod videtur fundamentum Bellarmini. Sed non urget;

F f cum

37.
Consonat tamen desiderio Tridentini, sine Sacrificii Liturgia.

Quotquot & quando cumque communicant, censetur participare de altari seu Sacrificio.

38.

Sumptio a sacrificio facienda non est de essentia Sacrificii Missae.

cum immutatio huic Sacrificio essentialis habeatur in ipsa consecratione, ut *scilicet* *conclus.* patebit. Adde, non esse omnino certum, quod Christus Eucharistiam sumpserit; ubi tamen de fide est, cum in ultima coena sacrificasse.

39. Fatendum nihilominus est, sumptionem Eucharistiæ proximius, accedere ad rationem Sacrificii, sive tamquam partem integram, sive potius tamquam extrinsecam Sacrificii perfectæ nem & ultimum complementum: cum Eucharistia sit instituta, non solum ut Sacrificium, sed etiam ut convivium: adeoque illius sumptione obtinetur finis ad quem res consecrata ordinatur. Et hinc tantam semper adhibuit Ecclesia diligentiam, ut ipse celebrans, aut eo deficiente alius Sacerdos sacra mysteria perficeret per sumptionem: quæ proinde videtur esse juris divini: quamvis hoc non satis constare certetur. *Sacrez. d. 75. sect. 5. circa finem.* Ubi advertit, quod Tridentinum sess. 13. c. 8. quidem dicat: *Semper in Ecclesia Dei mos fuit, ut Sacerdotes celebrantes se ipsos communicarent: qui mos tamquam ex traditione Apostolica descendens iure ac merito retineri debet;* nullam tamen faciat juris divini mentionem. Verum non agit ibi Tridentinum de sumptione utriusque speciei, sed de hac solum circumstantia, quod Laici soleant de manu Sacerdotis, Sacerdos autem celebrans de manu propria sumere Eucharistiam. At sess. 21. c. 1. agens de sumptione utriusque speciei, caute ait, *nullo divino præcepto Laicos & Clericos non conscientibus obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub utraque specie sumendum;* sufficienter indicans, non esse idem de Clericis conscientibus. De quibus idcirco est sollicitudo tam inviolabilis Ecclesiæ, ut semper integra Sacramenta sumant.

Dices I. Feriâ sextâ Parasceves fit Sacrificium, ut colligitur ex Oratione, quæ tunc dicitur: *Sic fiat Sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie &c.* nulla autem actio sacrificativa tunc fieri videtur præter sumptionem. Resp. officium illius diei non esse propriè Missam, adeoque nec Sacrificium: cum sumptio saltem non sit tota essentia illius, sed ad illam indubiè consecratio videatur debere concurrere, quæ isto die non fit. Sicut nec concurrat utraque species: cum tamen de facto constet in toto orbe non posse offerri Sacrificium in unica specie. Sumitur itaque ibi Sacrificium latius, sive præter Sacrificio aptâ, sive pro actionibus in communi Sacrificio usurpari solitis, etsi sacrificatio essentialis desit: vel sanè petit Ecclesia ut Sacrificium præcedentis diei fiat denuò acceptabile in hostia tunc oblata: prout in fine Missæ orat Sacerdos, ut Sacrificium jam peractum sit Deo acceptabile, ipsoque acceptante nobis propitiabile. Alioquin sumptio Eucharistiæ cum tali ritu est ab Ecclesia instituta, solâque

Officium in die sancto Parasceves non est propriè Missa seu Sacrificium.

solemnitate Ecclesiastica differt à laica Sacerdotis communionem.

Dices II. Sacrificium novæ Legis est holocaustum; ergo ad rationem illius spectat consumptio per manducationem. Resp. Neg. Conf. nam holocaustum non debet totaliter consumi per manducationem: immo quæ in veteri Lege per manducationem consumebantur, non erant holocausta. Solebant tamen tunc holocausta offerri, non destrui, & per ignem in cineres redigi; idque ex præcepto divino, non autem ex natura holocausti: cum in Sacrificio crucis (quod erat holocaustum) corpus Christi non fuerit manducatione vel alio modo consumptum. Sufficit igitur, ut victima totaliter offeratur & cedat in honorem Dei, sive id fiat per totale hostiæ consumptionem, ut in veteri Testamento, sive per talem oblationem; quæ res sic integrè cedat Deo, ut nulla ejus pars cedat in humanum usum seu utilitatem, nisi spiritualem, ut fit in Sacrificio novæ Legis. Adde victimam secundariam totaliter destrui, scilicet substantiam panis & vini, ut nequidem maneat materia prima, quæ saltem in holocaustis taurorum, vitulorum &c. remanebat.

Dico IV. Essentia Sacrificii juxta Theologos communiter consistit in consecratione; immo juxta communiorum & veriorum sententiam in illa sola.

Prima pars satis inlinatur à Patribus doctis oblationem sive Sacrificium novi Testamenti fieri seu perfici in consecratione. Sic *venant. 4. contra hæres. c. 22.* dicit Christum docuisse novi Testamenti novam oblationem, quando dixit, *Hoc est corpus meum.* Et *Chrysostomus hom. de gratulatione. Juda dicit verba Domini, Hoc est corpus meum, usque ad finem mundi, præstare sacrificio firmitatem.* Et Auctor veritissimus *Serm. de Coena Domini* apud *Cyrianum* dicit, cum verbis consecrationis panis benedicitur, Eucharistiam fieri medicamentum & holocaustum.

Deinde probatur: quia Sacerdotium per se primò ordinatur ad sacrificandum. Sacerdotium autem novæ Legis seu character sacerdotalis, quatenus respicit verum Christi corpus, ordinatur præcipuè ad actum consecrandi; ergo in consecratione consistit sacrificium. Insuper Sacrificium fieri debet in persona Christi, qui in illo est offerendus principalis; consecratio autem, eaque soluta fit in persona Christi: in qua Sacerdos loquitur, tamquam ipse sit Christus.

Denique in consecratione perfectè reperitur immutatio hostiæ in Dei cultum: quatenus Corpus & Sanguis Christi accedit in locum panis & vini, sive hostiæ principalis destructæ: neque enim minus idonea est immutatio hostiæ principalis productiva ad testandum supremam Dei dominium, quam ejusdem destructæ.

Præterea in consecratione potissimum cernitur immutatio sive macatio mystica hostiæ principalis, repræsentativa cruenti Sacrificii, cujus nostrum ex principali suo sine est commemorativum seu repræsentativum: quatenus Christus per consecrationem ponitur sub speciebus inanimatis modo mortuo, sive quia, quantum est ex vi verborum consecrationis, exhibentur corpus & sanguis separata tamquam partes vidimæ occisæ: sive etiam quia ibi statuuntur in statu inepto ad conaturalis operationes & passiones vitæ humanæ. Igitur consistit Sacrificium novæ Legis incruentum in consecratione.

Secunda pars Conclusionis satis colligitur ex præcedenti: quia videlicet sola consecratio fit in persona Christi. Deinde in illa sola sufficienter & perfecte cernitur repræsentatio Sacrificii cruenti, & immolatio Christi, ejusdem nomine facta. Idem etiam insinuant Patres, statuentes nostrum Sacrificium in consecratione; in qua etiam Nonnulli expressè afferunt reperiri rationem holocausti. Denique patet ex antè dictis, ceteras Missæ actiones ad rationem essentialis Sacrificii novæ Legis non spectare; ergo ad illam spectat sola consecratio.

Sed quæri potest, an includatur essentialiter consecratio utriusque speciei? Et passim respondetur affirmativè. Nec videtur dubitandum, quin utriusque speciei consecratio requiratur ad perfectam rationem Sacrificii novæ Legis ex institutione Christi, qui in illo instituit offerri Corpus & Sanguinem suum sub speciebus panis & vini. Similiter satis constat rationem essentialis Sacrificii incruenti, & repræsentationem cruenti perfectissimè reperiri in consecratione utriusque speciei. Nihilominus non satis apparet, cur in consecratione solius panis, aut etiam solius vini seorsim, non habeatur ratio veri Sacrificii, etsi non totalis & completi, prout à Christo est institutum: nam in solius v. g. panis (idem cum proportione est de vino) consecratione cernitur immutatio consistens in productione hostiæ principalis, ac destructione minus principalis, fitque à ministro legitimo in protestationem summi Dei domini; & specialiter repræsentatur Christus in cruce immolatus, immo separatio corporis à sanguine, quatenus ex vi verborum ponitur solum corpus, vel simili aliquo modo. Quàmvis alioquin hæc repræsentatio non appareat essentialis huic Sacrificio quâ Sacrificium, præcisè est; utpote citra quam reperiri possunt in ea quævis requisita ad veram rationem Sacrificii. Adde, quòd in gravissima necessitate, ex epykia præsertim Ecclesiæ, consecratio unius speciei sit licita, & extra illam saltem valida; quæ etiam sola adhibetur, quando inopinatò deficit altera species: his tamen

Henric. Sum. Theol. Pars IV.

casibus omnino dicendum est, Sacerdotem sacrificare, seu facere Sacrificium, sed mutilum, seu non integrum; uti verè conficeret Sacramentum; quod nisi per Sacrificium non conficitur: adeò ut exclusà penitus intentione sacrificandi, consecrationem fore invalidam censeat *Aversa quaest. 11. sect. 1. in fine & alii.*

QUÆSTIO IV.

Qui sint Offerentes hoc Sacrificium?

DICO I. In omni Missæ Sacrificio Christus est Offerens. Patet ex c. Firmiter de Summa Trinit. Florentino in Decreto Eugenii, & Tridentino sess. 22. c. 2. ubi ait: *Vna eademque est hostia, idemque nunc offerens Sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in cruce obtulit.* Idem patet ex Ambrosio in Psal. 38. Cypriano Epist. 63, aliàs lib. 2. Epist. 3. Item ex ipsius verbis consecrationis, in quibus Sacerdos super materia præsentis, dicit: *Hoc est corpus meum, Hic est sanguis meus.* Quibus clarissimè significatur, ipsum loqui in persona Christi, adeoque in persona ejusdem offerre Sacrificium.

Ex quo etiam patet, quâ ratione Christus sit offerens, & quidem principalis: videlicet non tantum quia Sacerdotium hoc & Sacrificium instituit, ac juxta voluntatem ipsius offertur; sed etiam quia ipse Sacerdotes constituit suos ministros & vicarios, qui nomine & in persona ipsius, eumque repræsentantes Deo offerunt hoc Sacrificium: nam Sacerdos (in altari scilicet) vice Christi fungitur, ut ait Cyprianus supra. Ipseque in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum; ut loquitur Florentinum supra. Patet hoc ipsum ex Tridentino supra. Unde sicut Rex mittens legatum ad gratulandum & obsequium deferendum Pontifici noviter creato censetur principalis agens, dum legatus gratulatur & obsequium offert: ita etiam Christus est principalis offerens, seque submitte in ordine ad Deum, qui Sacrificio colitur. Huc accedit, quòd Christus etiam ad Sacrificia sit attendens, & illa Deo Patri repræsentet. Quàmvis non constet, quòd alium actualem & immediatum in quotidiana Sacrificia concursum præbeat, & non potius ministris juxta suam voluntatem (in qua adhuc perseverat) & nomine suo offerentibus, actiones sacrificativas relinquat. Quod videtur insinuare Florentinum supra, & Cyprianus supra. Sic etiam verificatur quòd Tridentinum supra dixit eandem esse victimam, eundem offerentem in altari & in cruce, solâ offerendi ratione existente diversâ, quia videlicet in cruce per se & sub propria specie,

Ff 2

46.
In qualibet Missa Christus est Offerens.

47.
Et quidem principalis.

Quo sensu in verum sit.